

Indvindingstilladelse til markvanding

Tulstrupvej 1, Alling
8680 Ry

7. maj 2024

Skanderborg
Kommune

Anlæg: 737-42-0043-00
Indvindingsmængde: 10.000 m³ pr. år
Gyldighedsperiode: 07. maj 2024 til 07. maj 2039

Jupiter-ID: 79730
Boringer: DGU nr. 87.691
Beliggenhed: Matr. nr. 4a, Alling By Alling, 5n, Alling By Alling og 5p, Alling By Alling
Tulstrupvej 1, 8680 Ry

Sagsbehandler: Sanne Jespersen
Godkendt af: Jette Sørensen
Sags nr.: 13.02.01-P19-11-17

Indhold

Afgørelse.....	4
Det juridiske	4
Vilkår	5
1. Formål.....	5
2. Boring.....	5
3. Indvindingens omfang	5
4. Tidsfrist.....	5
6. Egenkontrol	6
7. Vandkvalitet og analyser	6
8. Erstatningsregler	6
9. Fredningsbælte.....	6
10. Sløjfning af boring.....	7
Sagens behandling.....	7
A. Baggrund og vandmængde	7
B. Ejerforhold.....	7
C. Potentielle forureningskilder (Vejledende afstandskrav)	7
D. Anlæggets indretning	8
E. Screening efter miljøvurderingsloven - Vurdering af indvindingens påvirkning af omgivelserne	8
F. Vandforsyningsplan, Vandområdeplan og Råstofplan	10
G. Udtalelser i sagen	11
H. Offentliggørelse	11
I. Klagevejledning	11
Kopi af afgørelsen er sendt til:	12
BILAG 1:	13

Afgørelse

Skanderborg Kommune giver hermed tilladelse til indvinding af 10.000 m³/år grundvand til markvanding fra eksisterende boring med DGU nr. 87.691 ved Tulstrupvej 1, 8680 Ry.

Tilladelsen er tidsbegrænset og udløber i år 2039

Vilkårene for tilladelsen er beskrevet nedenfor i punkt 1-10.

Screening efter Miljøvurderingsloven

Vi har vurderet, at projektet ikke er omfattet af kravet om miljøvurdering, og derfor kan gennemføres uden udarbejdelse af en miljøkonsekvensrapport.

Det juridiske

- Tilladelse til vandindvinding gives i henhold til Vandforsyningslovens §20
- Tilladelse til anlægget gives i henhold til Vandforsyningslovens §21
- Afgørelsen om, at projektet ikke er omfattet af kravet om miljøvurdering er truffet i henhold til § 21 i Miljøvurderingsloven. Ansøgning om tilladelse til indvinding af grundvand er omfattet af Miljøvurderingsloven bilag 2, pkt. 2 om dybdeboringer og pkt. 10 m vedrørende bl.a. indvinding af grundvand.

Vandforsyningsloven - Lovbekendtgørelse nr. 602 af 10. maj 2022 om vandforsyning m.v.

Miljøvurderingsloven - Lovbekendtgørelse nr. 4 af 3. januar 2023 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)

Derudover refererer afgørelsen til følgende love og bekendtgørelser:

- Vandindvindingsbekendtgørelsen: Bekendtgørelse nr. 470 af 26. april 2019 om vandindvinding og vandforsyning.
- Miljøbeskyttelsesloven: Bekendtgørelse nr. 5 om lov om miljøbeskyttelse jf. LBK nr. 100 af 19. januar 2022)
- Drikkevandsbekendtgørelsen: Bekendtgørelse nr. 1023 af 29. juni 2023 om vandkvalitet og tilsyn med vandforsyningsanlæg.
- Brøndborebekendtgørelsen: Bekendtgørelse nr. 1260 af 28. oktober 2013 om udførelse og sløjfning af boringer og brønde på land.
- Habitatbekendtgørelsen: Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.
- DS442: DS442 Dansk Ingeniørforenings norm for almene vandforsyningsanlæg, 1989.

Vilkår

1. Formål

Vandindvindingen og anlægget må kun anvendes til markvanding på ejendommen Tulstrupvej 1, 8680 Ry. Såfremt formålet med indvindingen ændres, skal der søges om ny indvindingstilladelse.

Hvis behovet for vandindvinding bortfalder i tilladelsens løbetid, skal dette oplyses Kommunen, som på baggrund heraf kan tilbagekalde tilladelsen jf. § 36 i Vandforsyningsloven.

2. Boring

Tilladelsen gives til indvinding fra følgende boring:

Boring DGU nr.: 87.691 er etableret i juli 1977.

Boringens placering fremgår af bilag 1.

3. Indvindingens omfang

Den årlige indvinding må ikke overstige 10.000 m³.

Der må maksimalt pumpes 50 m³ pr. time fra boringen.

Indvindingsanlæggets pumpekapacitet mv. må kun øges efter forudgående godkendelse fra Skanderborg Kommune.

4. Tidsfrist

Vandindvindingstilladelsen meddeles for et tidsrum af 15 år¹.

Hvis indvindingen til den tid ønskes fortsat, skal der inden tidsfristens udløb søges om fornyelse af tilladelsen.

5. Boring og anlæggets indretning

Boringerne skal være forsynet med markering af boringens DGU nr.

Boring eller anlæg skal være forsynet med en vandmåler, der viser forbrug i kubikmeter. Bestemmelserne herom kan til enhver tid ændres af Skanderborg Kommune.

Boringerne skal være indrettet og vedligeholdt, så grundvandsressourcen er sikret mod forurening med overfladevand, herunder blandt andet så boringens forerør er afsluttet med en vandtæt fore-rørsforsegling og anbragt i en tæt tørbrønd, kælder eller i en overjordisk råvandsstation.

Anlægget er indrettet som beskrevet under sagens behandling.

¹ Jf. Vandforsyningsloven § 22

Boringskonstruktionen må ikke på væsentlig måde udbedres eller ændres, før Skanderborg Kommune har givet tilladelse hertil. Desuden må der ikke installeres en råvandspumpe med højere time-ydelse uden tilladelse fra Skanderborg Kommune.

6. Egenkontrol

Mængdekontrol

Indvinding fra boringen skal kontrolleres ved vandmåler, og årsindvindingen (opgjort fra den 1. januar til den 31. december) skal indberettes til Skanderborg Kommune inden den efterfølgende 1. februar². Indberetningen er en forudsætning for fremtidig fornyelse af indvindingstilladelsen.

Bestemmelserne om målemetoden kan til enhver tid ændres af tilladelsesmyndigheden.

7. Vandkvalitet og analyser

I landbrugsdrift/gartneri skal der anvendes vand af ”passende kvalitet”.

Det er den enkelte ejers ansvar, at vurdere hvilke analyser, der skal tages, for at sikre en passende vandkvalitet.

Fødevarestyrelsen er myndighed på det område. På fødevarestyrelsens hjemmeside er der mere information om emnet: [Vand til primærproduktion - Fødevarestyrelsen \(foedevarestyrelsen.dk\)](http://foedevarestyrelsen.dk)

I særlige tilfælde kan der være krav om, at vandet til landbrugsdrift/gartneri skal have Drikkevandskvalitet. Hvis det er tilfældet hos jer, skal I kontakte os.

8. Erstatningsregler

Boringens ejer er erstatningspligtig for skader, som voldes i bestående forhold ved forandring af grundvandsstanden, vandføringen i vandløb eller vandstanden i søer m.v. under anlæggets drift³.

I mangel af forlig afgøres erstatningsspørgsmålet af taksationsmyndigheden.

9. Fredningsbælte

Der udlægges et fredningsbælte⁴ omkring boringen på 5 meter.

Fredningsbæltet fungerer som fysisk sikringszone og skal i nødvendigt omfang være markeret med buskbeplantning, kampesten eller lignende⁵.

Inden for fredningsbæltet 5 m fra boringen må der ikke gødes, bruges pesticider eller anbringes stoffer på en sådan måde, at de kan udsætte indvindingsanlægget for forurening.

² Jf. Vandforsyningsloven § 58 stk. 3

³ Jf. vandforsyningslovens § 23

⁴ Jf. Miljøbeskyttelsesloven § 24

⁵ Jf. Brøndborerbekendtgørelsen § 9 stk. 4

10. Sløjfning af boring

Boringen skal sløjfes, hvis tilladelsen bortfalder eller tilbagekaldes, eller såfremt boringen bliver overflødig. Hvis boringen ikke er brugt i 5 på hinanden følgende år, skal den ligeledes sløjfes⁶.

Sagens behandling

Skanderborg Kommune har den 2. juli 2017 modtaget ansøgning fra Niels Åge Holst om tilladelse til oppumpning af 40.000 m³ vand pr. år til markvanding af 40 ha grøntsager. Pga. lang sagsbehandling i Skanderborg Kommune har det ikke været muligt at behandle sagen før ultimo 2023. Derfor er forpagter af jorden Karsten Sørensen kontaktet den 7. december 2023 for at klarlægge hvorvidt ansøgningen fra 2017 fortsat er gældende. Karsten Sørensen oplyser at det dyrkede areal nu er reduceret til 10 ha og at der ikke er planer om udvidelse. På den baggrund aftales det at den ansøgte mængde reduceret til 10.000 m³ vand pr. år. De resterende forhold i ansøgningen er uændret.

A. Baggrund og vandmængde

I juli 1977 blev boring med DGU nr. 87.691 etableret og den 13. januar 1978 blev der givet tilladelse til indvinding af 15.000 m³ vand til markvanding. Siden er tilladelsen fornyet i henholdsvis 1979, 1994 og i 2001 hvor mængde fortsat var 15.000 m³ pr. år. I 2018 blev der givet en midlertidig tilladelse til at indvinde mere end det tilladte pga. voldsom tørke.

De indvundne mængde i 2018 samt de tre år er som følgende:

2018	2020	2021	2022
23.582	2070	100	0

Tabel 1: Indvundet vandmængde i m³/år.

Da det dyrkede areal er reduceret væsentlig siden 2018 vurderer Skanderborg Kommune, at de 10.000 m³ vand pr. år er tilstrækkeligt og passende.

B. Ejerforhold

Ansøger er ejer af matr. nr. 4a, Alling By, Alling, 5n, Alling By, Alling, 5p, Alling By, Alling, hvor boringen er placeret og er også ejer af arealerne, der vandes.

C. Potentielle forureningskilder (Vejledende afstandskrav)

I Dansk Standard 441 er en liste over vejledende sikkerhedsafstande til aktiviteter, der potentielt kan udgøre en risiko for forurening af vandet i en boring.

⁶ jf. Vandforsyningslovens § 35 og 36

Da denne indvindingstilladelse vedrører en eksisterende boring, er de vejledende afstandskrav⁷ ikke gennemgået i forbindelse med udarbejdelse af denne vandindvindingstilladelse.

D. Anlæggets indretning

Der er installeret en Grundfos dykpumpe, type SP Grundfos SP 46 4 kW pumpe.
Pga. stor terrænforskel er der endvidere installeret en Rovattig Centrifugalpumpe ME 15kv 65-32/3 11 kw.

Boringen er placeret i en tørbrønd.

E. Screening efter miljøvurderingsloven - Vurdering af indvindingens påvirkning af omgivelserne

For at vurdere om det ansøgte projekt er omfattet af kravet om miljøkonsekvensvurdering, har Skanderborg Kommune vurderet projektet på baggrund af kriterierne i Miljøvurderingslovens bilag 6.

Skanderborg Kommunes afdeling for overfladevand- og natur er blevet hørt som berørt myndighed⁸.

I vurderingen er anvendt et webbaseret støtteværktøj, BEST. BEST anvender en semianalytisk model til at vurdere indvindingens påvirkning af omgivelserne.

Ved beregninger af markvandstilladelser regnes der med en infiltrationsfaktor på 0,25 og en pumpetid 12 svarende til 6 uger.

Nedenfor opsummeres først forhold vedr. geologi, hydrogeologi og vandindvindingen. Derefter foretages en konkret vurdering, hvor modelberegningen kobles med viden om geologi, natur og overfladevand.

Geologi og magasinforhold

Markvandingsboringen er 36 meter dyb og filtersat 30-36 mut. I boringen er der øverst truffet 1 meter ler, 8,2 meter ler, sand og grus, 17 meter ler og herunder sand.

Vandspejlet i boringen står 5,07 meter under terræn, svarende til ca. kote 30,93m/DVR90. Ifølge FOHM hydrogeologiske model står boringens vandspejl over lerlaget (1300 kvartær ler), der adskiller der primære magasin (2100 kvartær sand) fra det sekundære magasin (1400 kvartær sand), hvilket betyder at der fra det primære magasin er opadrettede strømningsgradient.

I forbindelse med renpumpning af boringen var der en sænkning på 14,5 meter ved pumpeydelse 50 m³ pt. time.

Indvindingsmængde og fordeling

⁷ Jf. DS442

⁸ Miljøvurderingslovens §35 stk. 1 nr. 2

Den ansøgte vandmængde er baseret på, at der i tørre år kan være behov for vanding i sommerhalvåret. Ved fuld udnyttelse af tilladelsen vil der altså blive indvundet 10.000 m³ fordelt over de tørreste måneder. Vandet skal bruges til vanding af grøntsager, hvilket betyder, at det vil blive indvundet i de tørreste sommermåneder.

Da der er tale om en vandingstilladelse til markvanding vil en del af vandet blive reinfiltret til magasinet. I BEST regnes der med en infiltrationsfaktor på 0,25 – svarende til, at det antages, at ca. 25 % af vandmængden over tid reinfiltres til grundvandsmagasinet.

Påvirkning af områder beskyttet af Naturbeskyttelseslovens § 3

De nærmeste §3 naturområder er henholdsvis et overdrev der ligger 138 meter sydøst for boringen, en eng der ligger 328 meter syd for boringen og en sø der ligger 400 meter syd for boringen.

På baggrund af beregning i BEST samt de geologiske forhold vurderes indvindingen ikke at påvirke omkringliggende § 3 beskyttet natur.

Påvirkning af Natura 2000:

De nærmeste Natura 2000 områder ligger henholdsvis 4,51 km (Silkeborg skovene) og 5,30 km (Salten Å, Salten Langsø, Mossø og søer syd for Salten Langsø og dele af Gudenå) fra indvindingen. Indvindingen vurderes ikke i sig selv eller i kombination med andre vandindvindinger at påvirke de to områder Natura 2000 områder væsentligt. Dette baseres på en vurdering af de geologisk samt af beregning af sænkning fra boringen i støtteværktøjet BEST. Beregningen viser ingen sænkninger i de to Natura 2000-områder.

Påvirkning af strengt beskyttede arter (bilag IV-arter)

Nærmeste kendte forekomster af strengt beskyttede arter drejer sig om stor vandsalamander i beskyttede vandhuller hhv. 1,2 km nord for boringen og 1,15 km øst for boringen. Desuden er Gudenå/Knudsø/Julsø med omgivende vandløb, moser og enge yngle- og rasteområder for odder. Vandindvindingen påvirker ikke yngle- eller rasteområder for stor vandsalamander og odder.

Skove, bygninger, gamle træer mv. i omgivelserne kan potentielt udgøre yngle- og rasteområder for arter af flagermus, men indvindingen vil ikke påvirke disse potentielle yngle- og rasteområder.

Øvrige strengt beskyttede arter er ikke relevante på den givne lokalitet og ifm. denne projekttype.

Påvirkning af Vandløb:

Nærmeste vandløb er Alling bæk, som på den åbne del er et målsat vandløb i vandområdeplanen 2021-2027 ("God økologisk tilstand"). Vandløbet har målopfyldelse for smådyr, som er det eneste kendte kvalitetselement for vandløbet.

Vandløbet er først målsat efter to mindre søer et stykke syd for Tulstrupvej 1. Ved ejendommen/boringen og nord og syd for denne er vandløbet rørlagt. Afstanden fra boringen til den åbne del af vandløbet syd for er ca. 700 meter.

Da der er et tykt lag ler tæt på terræn og et lerlag længere nede (ca. 17 meter tykt – se beskrivelse under Geologi og magasinforhold), vurderes der ikke at være hydraulisk kontakt mellem det dybe magasin der indvindes fra, og det vand der løber i vandløbet. Vandløbet har et ret stort hydraulisk

opland på ca. 119 ha., som primært består af dyrkede marker. Der er i Netgis angivet rørlagte vandløb/dræn i disse marker. Det vurderes derfor sandsynligt at den åbne og målsatte del af vandløbet primært fødes af vand der siver ned til drænene, og afstrømmende vand på terræn.

På baggrund af ovenstående vurderes det ikke sandsynligt at indvindingen vil påvirke vandløbet. Øvrige vandløb ligger meget langt fra boringen, og påvirkning på disse vurderes at være ubetydelig.

Påvirkning af nærliggende boringer/brønde

Der er ikke nærliggende indvindingsanlæg, der vurderes at blive påvirket af indvindingen.

Påvirkning på grundvandsressourcen:

Boringen er beliggende uden for Område med Særlige Drikkevandsinteresser (OSD).

Boringen er beliggende udenfor indvindingsopland til alment vandværk

Vandmængde er begrænset og påvirkningen på områdets grundvandsressource er ubetydelig.

Sammenfatning

Samlet set vurderes det, at indvinding af op til 10.000 m³ årligt fra boring DGU nr. 87.691 ikke vil medføre væsentlige påvirkninger, der kan være til skade for miljøet.

Det er konkret vurderet, at projektet;

- i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter, ikke vil påvirke Natura 2000-områder, væsentligt.
- ikke vil beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for strengt beskyttede dyrearter (bilag IV-arter) eller ødelægge de strengt beskyttede plantearter (i alle livsstadier), som også er omfattet af bilag IV.
- ikke medfører en forringelse af grundvandsforekomstens eller overfladevandområdets tilstand, og vi vurderer at projektet ikke hindrer opfyldelse af de fastsatte miljømål hertil.
- ikke i øvrigt vil medføre væsentlige påvirkninger, der kan være til skade for omgivelserne.

Skanderborg Kommune, Klima, Vand og Natur, vurderer, at indvindingen af grundvand ikke er omfattet af kravet om miljøvurdering, og derfor kan gennemføres uden udarbejdelse af en miljøkonsekvensrapport.

F. Vandforsyningsplan, Vandområdeplan og Råstofplan

Vandforsyningsplan

Vandindvindingen vurderes, at være i overensstemmelse med Skanderborg Kommunes vandforsyningsplan 2016-2024.

Vandområdeplan

Skanderborg Kommune skal jf. bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter vurdere om projektet indebærer en direkte eller indirekte påvirkning af en grundvandsforekomst. Ifølge gældende vandområdeplan 3 er der i området følgende grundvandsforekomster;

- Terrænnær grundvandsforekomst (dkmj_12_ks), der som miljømål har en god såvel kvalitativ som kemisk tilstand. Såvel den kvantitative tilstand som den kemiske tilstand er god og miljømålene derfor opfyldt.
- Terrænnær grundvandsforekomst (dkmj_1034_ps), der som miljømål har en god såvel kvalitativ som kemisk tilstand. Såvel den kvantitative tilstand som den kemiske tilstand er god og miljømålene derfor opfyldt.
- Terrænnær grundvandsforekomst (dkmj_1073_ks), der som miljømål har en god såvel kvalitativ som kemisk tilstand. Den kvantitative tilstand er god, mens den kemiske tilstand er ringe på grund af pesticider. Miljømålene er dermed kun delvist opfyldt.

Vurdering af overfladevandområder er beskrevet afsnit E.

Råstofplan

Vandindvindingen strider ikke mod Region Midtjyllands Råstofplan 2016.

G. Udtalelser i sagen

Der er ikke indhentet supplerende oplysninger i forbindelse med sagens behandling.

Parthøring

Tilladelsen har været i parthøring hos ejer og forpagter fra den 18. april 2024 til den 2. maj 2024.

H. Offentliggørelse

Denne indvindingstilladelse og screening efter miljøvurderingsloven er offentliggjort på Skanderborg Kommunes hjemmeside.

I. Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af:

- afgørelsens adressat
- enhver med væsentlig individuel interesse i sagens udfald
- sundhedsstyrelsen
- landsdækkende foreninger og organisationer, der som hovedformål har beskyttelse af natur og miljø, eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen

En klage over afgørelsen har ikke opsættende virkning, med mindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer det.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk.

Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den

myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Privatpersoner skal betale et gebyr på 900 kr. for at klage og virksomheder og organisationer skal betale et gebyr på 1.800 kr. for at klage. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen, i dette tilfælde Skanderborg Kommune.

Anmodningen skal sendes til Skanderborg Kommune, så vidt muligt elektronisk til natur@skanderborg.dk eller til adressen Fælleden 1, 8660 Skanderborg. Vi videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen.

Søgsmål:

Hvis afgørelsen skal indbringes for domstolene, skal det ske inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt.

Kopi af afgørelsen er sendt til:

Miljøstyrelsen - Email: mst@mst.dk

Danmarks Naturfredningsforening – Email: DNSkanderborg-sager@dn.dk

Forbrugerrådet – Email: fbr@fbr.dk

Sportsfiskerforeningen – Email: post@sportsfiskerforbundet.dk

BILAG 1:

BILAG 1 - Oversigtskort

